

באר התורה / הג"ר יעקב אשר פלדמן, מח"ס 'כתב משה' ושא"ס, ירושלים**פרשת כי תשא****"חרות על הלכות"**

"וְהַלְחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְהַמְקַתְבּ מִקְּתָב אֱלֹהִים הוּא חֲרוֹת עַל הַלְחֹת" ע"כ (כי תשא לב טז).

ובפי' רש"י (שם) בד"ה מעשה אלהים המה כמשמעו הוא בכבודו עשאו. **דבר אחר כאדם האומר לחבירו כל עסקיו של פלוני במלאכת פלונית, כך כל שעשועיו של הקדוש ברוך הוא בתורה.** חרות לשון חרת וחרט אחד הוא, שניהם לשון חיקוק אנטייליירי בלעז, עכ"ל.

-א-

עירובין (נד א) איתא רב אחא בר יעקב אמר, אין כל אומה ולשון, שולטת בהן, שנאמר "חרות" (שם) **אל תקרי חרות אלא חירות**, ע"כ. **ובפי' רש"י** (שם) בד"ה על הלוחות בשביל הלוחות היו בני ישראל בני חורין, עכ"ל.

"כִּי אֹרִישׁ גּוֹיִם מִפְּנֵיךָ וְכוּ' וְלֹא יִחְמַד אִישׁ אֶת אֶרְצְךָ בְּעֶלְתֶּךָ לְרֵאוֹת אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה" ע"כ (כי תשא לד כד).

בספר משך חכמה (שם) בד"ה "שלוש פעמים בשנה יראה וכו', ולא יחמוד איש את ארצך" הנה בפרשת משפטים כתוב "שלוש פעמים בשנה" וכו' (כג יז), ולא סיים ולא יחמוד איש את ארצך. הוא כמו שאמרנו בפרק כיצד מעברין (עירובין נד א) שאלמלא נשתברו לוחות הראשונות, לא נשתכחה תורה מישראל, ולכן עכשיו אחר שנשתברו הלוחות, הוצרך להזהירם "שמר לך" שלא ישכחו. **ואולי לכן שנה כאן עוד פעם כל הפרשה האמורה בפרשת משפטים** (כג יד-כד) לפי ששלטה בהם שכחה, והורה להם שצריך לחזור כמה פעמים, משא"כ בתחילה היה די בפעם א', עכ"ל.

-ב-

"וַיַּעֲתֶה לְךָ נְחֹה אֶת הָעָם וְכוּ' הִנֵּה מִלְאָכֵי יַלְדָּי לְפָנֶיךָ" וגו', ע"כ. (כי תשא לב לד).

ובבעל הטורים (שם) בד"ה מלאכי בגימטריא מאה ואחד. ילך עולה כמנין הלכה. רמז למא שממרו (חגיגה ט ב) אינו דומה מי ששונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד, **שע"י כך ילך ההלכה לפניו. גם הנה עולה כמנין הלכה. גם ישקני מנשיקות פיהו** (שה"ש א ב) **עולה מאה ואחד**, עכ"ל.

כאן רמז לו דלאחר שבירת הלוחות דשלטה השכחה בתורה, צריך לשנות "מאה פעמים ואחד". והוא סמוכין למש"כ בטעמא דקרא, דלכן שנה כאן עוד פעם הפרשה, לפי ששלטה בהם שכחה.

ומבואר בדבריו במה שכתב שע"י כך ילך ההלכה לפניו, דעל ידי שלומד מאה ואחד פעמים אינו בא לידי שכחה.

והוא סמוכין למש"כ בתורת משה הלכות"ס (צו, ושבת הגדול) בד"ה בהפטר לשת הגדול, "ושבתם וראיתם, בין צדיק לרשע בין עבד אלקים לאשר לא עבדו" (מלאכי ג יח). בחגיגה (ט ב) וכו'. ואינו דומה שונה פרקו וכו', **והנה מחזיר אחר לימודו "ק"א פעמים" אינו שוכח וכו', עכ"ל.**

וכ"כ בשו"ת חת"ס (או"ח סי' כ) ע"כ נ"ל דדברי ר' יוחנן בנויים על מה דאמרין בש"ס דילן (חגיגה ט ב) אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד, **וכן הוא מפורסם ומקובל "שהשונה מאה פעמים ואחד לא במהרה הוא שוכח" וכו', עכ"ל.**¹

-ג-

והנה מש"כ בטעמא דקרא הטעם מה ששנה כאן בפרשת כי תשא עוד פעם כל הפרשה האמורה בפרשת משפטים.

יש לפרש עוד ובהקדם מש"כ המלבי"ם (כי תשא לד יג) בד"ה כי את מזבחותרם, זה כבר הזהיר בפי' משפטים (כג כד), **ופה הוסיף "את אשריו תכרתון" שלא נזכר שם**, והוא עפ"י מ"ש בע"ז (ג ב) אמר ר' יהודה אמר רב ישראל שזקף לבנה להשתחות לה ובא עכו"ם והשתחוה לה אסרה דאמר רחמנא "ואשריהם תשרפון באש" (ראה יב ג) והלא ארץ ישראל ירושה להם מאבותיהם ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו, אלא מדפלחי ישראל לעגל גלי אדעתיהו דניחא להו בע"ז וכי אתו עכו"ם שליחותא דידהו קא עבדי. לכן בצווי שבפרשת

להערות ולקבלת הגליון 'באר התורה':

a0527677650@gmail.com

לעיני הרה"ח ר' אשר זליג בהרה"ח רבי ישע"י זצ"ל שנור
נלבי"ע בשב"ק כב אדר תשנ"ד

¹ ויש לבאר על דרך הצחות מה שאמרנו (שבת קא ב, סוכה לט א, ביצה לח ב, חולין צג א) שתי"ח נקרא משה, והוא כפי שנתבאר בבעל הטורים שכדי

² ומש"כ שם (כי תשא לד יג) מזבחותרם לשון רבים ואשרה לשון יחיד, ע"י משך חכמה (שם) מש"כ בזה. אמנם צ"ע דבראה (יב ג) כתיב אשריהם לשון רבים.